باسمه تعالی

اصول۴ پایه ۷ (کد درس:۴۱۴)

رسائل: ازاول استصحاب تا امر عاشر

(با حذف اقوال استصحاب از صفحه ۸۳تا۱۹۰)

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۴/۱۸

مدت: پاسخگوئی: ۸۰ دقیقه

۱. الاستصحاب عند الاصولیّین عرّف بتعاریف، أسدّها و أخصرها: «إبقاء ما کان»، و المراد بالإبقاء » الحکم بالبقاء، و دخل الوصف فی الموضوع مشعر بعلّیته للحکم، فعلّة الإبقاء هو أنّه کان، فیخرج إبقاء الحکم لأجل وجود علّته أو دلیله» (ج۳ص۹، اشارات و ایمائات عبارت: دقیق)

الف: مقصود از وصف در عبارت «دخل الوصف فی الموضوع...» کدام وصف است؟

ب: مقصود از ابقاء حکم به خاطر وجود علت یا دلیل را با ذکر مثال بیان کنید.

۲. «المعتبر هو الشکّ الفعلیّ الموجود حال الالتفات إلیه، أمّا لو لم یلتفت فلا استصحاب و إن فرض الشکّ فیه علی فرض الالتفات فالمتیقّن للحدث... لو غفل عن حاله بعد الیقین بالحدث و صلّی، ثمّ التفت و شکّ فی کونه محدثا حال الصلاة أو متطهّرا، جری فی حقّه قاعدة الشکّ بعد الفراغ» ص۲۵

عبارت به کدامیک از مقومات استصحاب اشاره دارد؟ با توجه به مثال موجود در عبارت توضیح دهید (، توضیح عبارت: آسان)

۳. «الأحکام العقلیّة کلّها مبیّنة مفصّلة من حیث مناط الحکم و الشکّ فی بقاء المستصحب و عدمه لا بدّ و أن یرجع إلی الشکّ فی موضوع الحکم؛ لأنّ الجهات المقتضیة للحکم العقلیّ بالحسن و القبح کلّها راجعة إلی قیود فعل المکلّف، الذی هو الموضوع. فالشکّ فی حکم العقل حتّی لأجل وجود الرافع لا یکون إلّا للشکّ فی موضوعه، و الموضوع لا بدّ أن یکون محرزا معلوم البقاء فی الاستصحاب» (ص۳۷، توضیح عبارت: آسان)

با توجه به عبارت علت عدم جریان استصحاب در احکام عقلی را بیان کنید. (ترجمه نمره ندارد).

۴. و منها: صحیحة ثالثة لزرارة: «و إذا لم یدر فی ثلاث هو أو فی أربع و قد أحرز الثلاث، قام فأضاف إلیها اخری، و لا شیء علیه و لا ینقض الیقین بالشکّ...» و فیه تأمّل: لأنّه إن کان المراد بقوله علیه السّلام: «قام فأضاف إلیها اخری»، القیام للرکعة الرابعة من دون تسلیم فی الرکعة المردّدة بین الثالثة و الرابعة، حتّی یکون حاصل الجواب هو: البناء علی الأقلّ فهو مخالف للمذهب، و موافق لقول العامّة، و مخالف لظاهر الفقرة الاولی من قوله: «یرکع رکعتین بفاتحة الکتاب»؛

با توجه به عبارت وجه استدلال به صحیحة سوم زرارة بر حجیت استصحاب و اشکال وارد بر آن را بیان کنید. (ص۶۲، بیان استدلال و اشکال: متوسط)

۵. و ربما تؤيّد حجية الاستصحاب برواية عبد اللّه بن سنان- الواردة فيمن يعير ثوبه الذمّيّ، و هو يعلم أنّه يشرب الخمر و يأكل لحم الخنزير-: «قال: فهل عليّ أن أغسله؟ فقال عليه السّلام: لا؛ لأنّك أعرته إيّاه و هو طاهر، و لم تستيقن أنّه نجّسه». و فيها دلالة واضحة على أنّ وجه البناء على الطهارة و عدم وجوب غسله، هو سبق طهارته و عدم العلم بارتفاعها، و لو كان المستند قاعدة الطهارة لم يكن معنى لتعليل الحكم بسبق الطهارة... (ص۷۲، استدلال: متوسط)

توضیح دهید چرا روایت دلالت بر حجیت استصحاب طهارت دارد نه قاعده طهارت.

۶. «توهّم: عدم جريان الأصل فى القدر المشترک؛ من حيث دورانه بين ما هو مقطوع الانتفاء، و ما هو مشكوک الحدوث، و هو محكوم بالانتفاء بحكم الأصل مدفوع: بأنّه لا يقدح ذلک فى استصحابه بعد فرض الشكّ فى بقائه و ارتفاعه» (ص۱۹۲، اشکال و پاسخ: متوسط)

با توجه به عبارت اشکال استصحاب کلی نوع دوم و پاسخ اشکال را تبیین کنید.(ترجمه نمره ندارد).

۷. الأمر الوجودىّ المجعول (مثل وجوب الجلوس) إن لوحظ الزمان قيدا له أو لمتعلّقه فلا مجال لاستصحاب الوجوب للقطع بارتفاع ما علم وجوده ... و إن لوحظ الزمان ظرفا لوجوب الجلوس فلا مجال لاستصحاب العدم (عدم التكليف) ... (ص۲۱۰، تفصیل و دلیل آن: متوسط)

تفصیل موجود در عبارت و دلیل عدم استصحاب وجوب را بیان نمائید.

۸. «يناقش فى الاستصحاب التعليقى المذكور بمعارضته باستصحاب الإباحة قبل الغليان (فى مثال العصير العنبى) ... لكنّه فاسد؛ لحكومة استصحاب الحرمة على تقدير الغليان على استصحاب الإباحة قبل الغليان» (ص۲۲۳، اشکال و پاسخ اشکال: متوسط)

با توجه به عبارت اشکال وارد بر استصحاب تعلیقی و پاسخ آن را بیان کنید.

۹. با ذکر مثال اصل مثبت را تعریف کنید و دلیل عدم حجیت آن را بیان نمائید (ص۲۳۳، تعریف اصطلاحات: متوسط)

۱۰. قد يلاحظ تأخّر الحادث بالقياس إلى حادث آخر، كما إذا علم بحدوث حادثين و شكّ فى تقدّم أحدهما على الآخر... فإن جهل تأريخهما فلا يحكم بتأخّر أحدهما المعيّن عن الآخر؛ لأنّ التأخّر فى نفسه ليس مجرى الاستصحاب؛ لعدم مسبوقيّته باليقين و أمّا أصالة عدم أحدهما فى زمان حدوث الآخر فهى معارضة بالمثل، و حكمه التساقط مع ترتّب الأثر على كلّ واحد من الأصلين

با توجه به عبارت دلیل عدم حکم «تأخر أحدهما المعين» و عدم جریان «أصالة عدم أحدهما فى زمان حدوث الآخر» را تبیین کنید. (ترجمه نمره ندارد) (ص۲۴۹، تبیین عبارت: آسان)